

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาเพื่อนในจินตนาการในเด็กไทย อายุ 3.5 – 7 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 3.5 – 7 ปี จำนวน 500 คน และผู้ปกครองของเด็ก

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่ม 2 แบบ คือ แบบ คือ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนตามจำนวนที่กำหนด และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยการขอความร่วมมือจากเพื่อนหรือบุคคลที่คุ้นเคยที่รู้จักผู้ปกครองของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการ แบบเพื่อนไม่มีตัวตน โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมดให้แก่ผู้ปกครองเด็กจำนวน 500 คนได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 433 คนหลังจากนั้นคัดเลือกเด็กทั้งสองกลุ่มจากการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กและข้อมูลจากแบบรายงานการพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตโดยผู้ปกครองมาตรวจดูว่ามีความสอดคล้องกัน และคัดเลือกเหลือ 31 คน โดยแบ่งเป็นเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนจำนวน 5 คนและเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป โดยผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

(รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ข้อมูลทั่วไป

ของผู้ปกครองและข้อมูลทั่วไปของเด็ก

1.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย ชื่อ นามสกุล อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา อาชีพ สถานภาพสมรส การศึกษา ภูมิลำเนาที่อยู่ปัจจุบัน จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนของเพื่อนบ้าน

1.2. ข้อมูลทั่วไปของเด็ก ประกอบด้วย

1.2.1. ข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ เพศ อายุของเด็ก จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด ชั้นเรียนที่เด็กอยู่และอายุเมื่อเข้าโรงเรียน จำนวนของเพื่อนเล่นคนที่เด็กชอบเล่นด้วย ชื่อของเพื่อนเล่น จำนวนของเพื่อนสนิท ชื่อของเพื่อนสนิท

1.2.2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรม จำนวนของเล่นที่เด็กมี ของเล่นที่ชอบ กิจกรรมที่เด็กทำกับครอบครัว กิจกรรมที่เด็กชอบ กิจกรรมที่เด็กเล่นกับเพื่อน เรื่องเล่านิทานที่เด็กชอบ รายการโทรทัศน์ที่ชอบ กิจกรรมที่เด็กชอบทำในยามว่างเมื่ออยู่ตามลำพัง

1.2.3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบุคลิกภาพประกอบด้วย

1.2.3.1. ลักษณะบุคลิกภาพ

1.2.3.2. ประวัติการรับการรักษาทางจิตเวช

1.2.4. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีเพื่อนสนิทของเด็กประกอบด้วย

1.2.4.1. ปฏิกริยาของเด็กเมื่อไปโรงเรียน

1.2.4.2. การมีเพื่อนสนิทที่โรงเรียน

2. แบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตโดยผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่ผ่านมาใน 1 เดือน จนถึงปัจจุบันว่าเด็กมีลักษณะพฤติกรรมดังที่ประเมินหรือไม่ โดยแบ่งเป็น (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค)

2.1. พฤติกรรมข้อ 1 – ข้อ 16 เป็นพฤติกรรมของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน (Invisible Friend)

2.2. พฤติกรรมข้อ 17 – ข้อ 27 เป็นพฤติกรรมของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล (Personified Object)

โดยผู้ปกครองทำแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกต ทั้ง 27 ข้อ แล้วเลือกตอบว่า เด็ก "มี" หรือ "ไม่มี" พฤติกรรมดังกล่าว หากสังเกตเห็นว่าเด็กมีต้องตอบด้วยว่ามีความถี่ของ

การเกิดพฤติกรรมบ่อยเพียงใด ใน 1 เดือน ตั้งแต่ 1 – 2 ครั้ง , 3 - 4 ครั้ง หรือทุกวัน หากผู้ปกครองไม่พบว่ามีพฤติกรรมข้อใดตอบว่า “ไม่มี”

3. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง) เมื่อผู้ปกครองทำแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกต ใน ข้อ 2 เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาประเมินดูว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการแบบใด ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับรายละเอียดของการมีเพื่อนในจินตนาการจากเด็ก / ผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็น

3.1. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน

ส่วน A :สัมภาษณ์จากเด็ก ประกอบด้วย ข้อคำถาม 27 ข้อ

ส่วน B :สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ประกอบด้วย ข้อคำถาม 6 ข้อ

3.2.แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกลืมมติให้เป็นบุคคล

ส่วน A :สัมภาษณ์จากเด็ก ประกอบด้วย ข้อคำถาม 18 ข้อ

ส่วน B :สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ประกอบด้วย ข้อคำถาม 8 ข้อ

4. เทปบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างเด็กกับผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำการสร้างเครื่องมือวิจัยและนำเครื่องมือไปตรวจสอบคุณภาพ โดยการหาค่าความตรง (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิและหาค่าความเที่ยง (Reliability) จากการสอบถามจากผู้ปกครองเด็กโดยใช้วิธี Test – Retest Method คือการทดสอบซ้ำโดยให้ผู้ปกครองทำแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กซ้ำ 2 ครั้ง โดยเว้นระยะห่างกัน 2 สัปดาห์

2. ทำการศึกษานำร่อง (pilot study) ก่อนนำแบบสอบถาม ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตแก่ผู้ปกครองของเด็กผ่านทางโรงเรียน และอีกส่วนหนึ่งผ่านทางผู้ปกครองที่ได้รับการแนะนำมาจากเพื่อนหรือบุคคลที่คุ้นเคย

4. ทำการคัดเลือกเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการจากแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตที่ผู้ปกครองได้ทำการตอบ โดยจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มี

มีตัวตนและกลุ่มเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

5. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการทั้งสองกลุ่ม
6. นำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยใช้การแจกแจงความถี่และคำนวณเป็นเปอร์เซ็นต์ (%)

1. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองและข้อมูลทั่วไปของเด็ก มาทำการแจกแจงความถี่และคำนวณผลเป็นเปอร์เซ็นต์ (%)

2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตของผู้ปกครอง มาทำการวิเคราะห์ว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการเป็นแบบใด ทำการแจกแจงความถี่และคำนวณเป็นเปอร์เซ็นต์ (%) โดยจำแนกตามประเภทของการมีเพื่อนในจินตนาการ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเด็กมาสรุปผลโดยแยกเป็น สองกลุ่ม คือกลุ่มเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน และกลุ่มเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล โดยแบ่งเป็นลักษณะของเพื่อนในจินตนาการ สรุปผลในด้านต่างๆมาทำการแจกแจงความถี่และคำนวณผลเป็นเปอร์เซ็นต์ (%)

ผลการวิจัย

1. เด็กไทยที่ได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคลมีจำนวนมากกว่าที่อยู่ในกลุ่มที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน

2. สถานะสมรสของพ่อแม่ของเด็กทั้งสองกลุ่มคล้ายคลึงกัน กล่าวคือพ่อแม่ส่วนใหญ่ยังอยู่ด้วยกัน จำนวนน้อยที่แยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน

3. เด็กส่วนใหญ่ในกลุ่มที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนมีอายุ 3.5 – 4 ปี และ 6 - 7 ปี ในขณะที่เด็กส่วนใหญ่ในกลุ่มที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคลมีอายุ 4 – 6 ปี นอกจากนั้นเด็กส่วนใหญ่เป็นลูกคนเดียว

4. เด็กทั้งสองกลุ่มมีทักษะทางสังคมที่ดี รวมทั้งมีบุคลิกภาพกล้าแสดงออก

5. รูปแบบของเพื่อนในจินตนาการของเด็กในกลุ่มที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนเป็นสัตว์โลกที่มีพลังอำนาจ เช่น อุลตราแมน มนุษย์หรือสัตว์ที่มองไม่เห็นตัวตน ในขณะที่

ตุ๊กตา ของเล่น หมอน และผ้าห่ม เป็นเพื่อนในจินตนาการของเด็กในกลุ่มที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล รวมทั้งเด็กทั้งสองกลุ่มตั้งชื่อเฉพาะให้เพื่อนๆ สอดคล้องตามจินตนาการของพวกเขา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการซึ่งเป็นการได้มาซึ่งข้อมูลเบื้องต้นของเด็กและผู้ปกครองเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยเปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่าง หรือวิจัยในเชิงทดลองกับเด็กที่มีและไม่มีเพื่อนในจินตนาการ

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่ค้นพบได้น้อยในเด็กไทยซึ่งมีปัจจัยหลายปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการวิจัย เช่น พ่อแม่ไม่เข้าใจว่าลูกมีเพื่อนในจินตนาการ เด็กไม่ยอมเปิดเผยตนเองว่ามีเพื่อนในจินตนาการต่อผู้อื่น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้วิธีที่เหมาะสม ในการค้นหากลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนที่มากพอ